

Aan de commissie Bouwen,
Wonen en Buitenruimte

Beste commissieleden,

Op 24 mei 2023 tijdens de bespreking van de Nota samen SchoonR in de commissie Bouwen, Wonen en Buitenruimte heb ik een aantal toezeggingen gedaan. Via deze brief wil ik die toezeggingen afdoen.

Juridische grondslag gebruik cameratoezicht voor naastplaatsingen (23bb003448)

In Rotterdam staan ruim 500 openbare toezichtscamera's. Deze camera's worden uitgekeken ten behoeve van het handhaven van de openbare orde (artikel 151c Gemeentewet). Leefbaarheid is onderdeel van deze openbare orde. Dit geeft de mogelijkheid om de vaste camera's ook in te zetten voor het opsporen van naastplaatsingen. Dit gebeurt in het kader van analysedoeleinden, het attenderen van de flying squads van schone stad op straat op de naastplaatsing én het vergroten van de heterdaadkracht met als uiteindelijk doel dat het gedrag van vervuilers wordt aangepast. Een brief van toenmalig minister van Veiligheid en Justitie I.W. Opstelten van 1 december 2011 (28 884 Nr. 330) "Naar een veiliger samenleving" is hiervoor de basis. In deze brief is onder meer de volgende passage opgenomen:

Handhaven van leefbaarheidsovertredingen met cameratoezicht

Inzet van cameratoezicht voor de handhaving van leefbaarheidsovertredingen

Uit de inventarisatie bij lokale driehoeken is gebleken dat het onduidelijk is of cameratoezicht mag worden ingezet bij het handhaven van leefbaarheidsovertredingen. Onder leefbaarheidsovertredingen worden relatief kleine ergernissen verstaan die de onveiligheidsbeleving van bewoners sterk beïnvloeden, zoals het illegaal storten van vuilnis en graffiti. Het zijn overtredingen die zorgen voor verslonzing en verloedering van wijken. Deze overtredingen moeten worden aangepakt.

Dat kan ook met behulp van cameratoezicht. Leefbaarheidsovertredingen vallen onder de definitie van openbare orde. Artikel 151c van de Gemeentewet bepaalt dat:

De raad bij verordening de burgemeester de bevoegdheid kan verlenen om, indien dat in het belang van de openbare orde noodzakelijk is, te besluiten tot plaatsing van vaste camera's (...)

Het zijn veelal overtredingen van bepalingen uit de Algemene Plaatselijke Verordening (verder: APV). Dergelijke overtredingen zijn, voor zover strafbaar gesteld in de APV zelf, strafbare feiten en vallen onder de handhaving van de openbare orde. Cameratoezicht kan dus wel degelijk worden ingezet om leefbaarheids-overtredingen te voorkomen en te handhaven.

Doorverstrekking van beelden van leefbaarheids-overtredingen

Als gevolg van de onduidelijkheid bij de lokale driehoeken of cameratoezicht mag worden ingezet voor de handhaving van leefbaarheids-overtredingen wordt vrijwel niets gedaan met de beelden waarop een leefbaarheids-overtreding is vastgelegd. Deze beelden komen van camera's die al in een gebied hangen nadat de orde is verstoord of omdat er vrees is voor het ontstaan daarvan. Dit is een gemiste kans. Indien de beelden zouden worden doorgezonden naar de gemeente kan de gemeente handhavend optreden of sneller een opruimingsdienst inschakelen.

Op basis van de huidige wetgeving mogen beelden worden doorgezonden naar gemeenten. Camerabeelden zijn ingevolge artikel 151c van de Gemeentewet politiegegevens. De Wet politiegegevens kent een gesloten verstrekkingenregime. Het regime staat toe dat de beelden worden doorverstrekkt naar buitengewone opsporingsambtenaren (verder: boa's) als bedoeld in artikel 142 van het Wetboek van Strafrecht. Gemeentelijke handhavers kunnen in het kader van de opvolging van strafbare feiten worden aangewezen als boa's en beschikken daarmee over boa bevoegdheden. In die hoedanigheid kunnen zij de beelden ontvangen en handhavend optreden tegen leefbaarheids-overtredingen.

In 2020 is in samenspraak met de politie een DPIA (data protection impact assessment) opgesteld voor de inzet van camera's om naastplaatsingen tegen te gaan. Daaruit kwam naar voren dat er een analyse hotspot naastplaatsingen nodig was omdat de inzet van de flying squads om met behulp van cameratoezicht naastplaatsingen tegen te gaan het ultimatum remedium moet zijn. Er moet aangetoond kunnen worden dat alle inzet tot nu toe niet het gewenste doel heeft geleid en cameratoezicht de laatste optie is.

Er is daarom in augustus 2020 een analyse uitgevoerd op basis van gegevens van OBI. Er is daarbij gekeken bij welke camera's de basis nog niet op orde is. Of er zijn te weinig containers voor het aantal inwoners (gebruiksdruk), of er spelen zaken zoals storingen van de sensoren in de containers of klemmende vuilniszakken (container of afvalzakken). Voor deze containers geldt dat er nog reguliere mogelijkheden zijn binnen SB om het probleem te verbeteren. Daarmee vallen deze containers buiten de scope van de Flying Squads. Er blijven een aantal containerlocaties over waar ook een camera zicht heeft op de container en waar een relatief groot risico is op naastplaatsingen.

De noodzaak voor verwerking is daarmee voldoende gemotiveerd en geeft blijk van een zorgvuldig afwegingskader. De proportionaliteit en de subsidiariteit zijn hiermee voldoende geborgd.

Differentiatie afstandscriterium (23bb003449)

Ik heb u toegezegd te onderzoeken of het mogelijk is te differentiëren binnen het afstandscriterium. Het betreft de zogenaamde 25 meter regel uit het Activiteitenbesluit milieubeheer. Deze regel verplicht ondernemers om het gebied binnen een straal van 25 meter rondom hun zaak schoon te houden van (verpakkings)afval afkomstig uit hun zaak. Deze regel uit het Activiteitenbesluit milieubeheer betreft landelijke wetgeving. Deze regel kan door de gemeente Rotterdam niet gedifferentieerd worden. Zodra de nieuwe Omgevingswet van kracht wordt bestaat de mogelijkheid dat de gemeente eigen regels opneemt in het Omgevingsplan. Dit plan bevat op termijn alle gemeentelijke regels op het gebied van de leefomgeving, waaronder ook ruimtelijke regels. Welke gemeentelijke regels op welk moment precies in het Omgevingsplan worden opgenomen, wordt momenteel onderzocht. Dus ook het opnemen van de 25 meter regel in het Omgevingsplan. We weten op dit moment niet of we kunnen differentiëren. Daarom wil ik onderzoeken of en hoe gedifferentieerd kan worden. Dus meer of minder dan 25 meter afstand van een zaak, afhankelijk van de omvang van de zaak en de situatie ter plaatse.

Beleid met betrekking tot plaatsing camera's en informeren bewoners (23bb003450)

Cameratoezicht is een belangrijk instrument om inbreuk op de openbare orde te voorkomen of in te dammen en draagt zodoende bij aan de verbetering van het woon- en leefklimaat ter plaatse. Op grond van artikel 151c van de Gemeentewet en artikel 2:77 van de Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam kan de burgemeester besluiten tot plaatsing van camera's in het kader van de handhaving van de openbare orde. De communicatie naar bewoners vindt plaats vóór de start van de uitvoering van een nieuw cameraproject. Dit geschiedt via een bewonersbrief en lokale communicatiekanalen. In de bewonersbrief wordt ingegaan op de reden van invoering, hoe wordt omgegaan met de privacy en de planning van werkzaamheden. Daarnaast wordt het aanwijzingsbesluit gepubliceerd in het gemeenteblad en wordt er bebording geplaatst aan de randen van het cameragebied.

Met betrekking tot het gebruik van deze toezichtcamera's voor de aanpak van naastplaatsingen, heeft de burgemeester mij laten weten dat de bewoners, in de straten waar zulke camera's uitkijken op de restafvalcontainers, in het najaar van 2020 persoonlijk zijn geïnformeerd. In het postcodegebied van de betreffende containers zijn huis aan huis flyers bezorgd om Rotterdammers op de hoogte te stellen van het gebruik van cameratoezicht en het daarmee mogelijk handhaven op naastplaatsingen. Daarnaast zijn er stickers op de containers geplakt met de tekst "cameratoezicht".

Pratende prullenbakken (23bb003451)

Ik heb u toegezegd te laten weten wat het effect is van de pratende prullenbakken (23bb003451).

Eind 2022 is een praktijktest gedaan met twee typen zelf-persende afvalbakken als onderdeel van een aanbestedingstraject. Eén van deze bakken heeft een optie voor geluid bij het inwerpen van afval. Er is getest met standaard voorgeprogrammeerde geluiden die worden afgespeeld bij het inwerpen van afval.

Uit het aanbestedingstraject van 2022 is geen afvalbak naar voren gekomen die volledig voldeed aan onze wensen. Onder andere de vormgeving en de methode van legen voldeden niet aan het eisenpakket. Het traject moet daarom opnieuw worden doorlopen. Naar verwachting wordt de nieuwe aanbesteding in juni gepubliceerd. We hopen eind dit jaar de eerste nieuwe zelf-persende afvalbakken te kunnen plaatsen.

De functie om geluiden af te spelen is echter geen eis in de aanbesteding. De eisen zijn gericht op capaciteit, perstechniek en de aanwezigheid van een vulsensor met een vulgraadsysteem. Wanneer er na het nieuwe aanbestedingstraject een type met de optie voor geluid bij het inwerpen van afval wordt gegund, is dat een moment om te onderzoeken wat het effect is van geluiden en welke dat dan moeten zijn.

Uit eerdere experimenten gericht op gedragsbeïnvloeding met o.a. pratende afvalbakken is gebleken dat deze afvalbakken een positief effect kunnen hebben op het gedrag van mensen met betrekking tot het weggooien van afval. De effecten van dergelijke interventies zijn veelal tijdelijk. Daarnaast kunnen geluiden ook tot overlast leiden. Om die reden is het belangrijk goed te onderzoeken, op welke plekken en met wat voor boodschap een pratende afvalbak effectief kan zijn. We denken nu aan drukke gebieden in de binnenstad waar steeds andere bezoekers langskomen. Daarnaast worden sinds 2016 enkele pratende afvalbakken flexibel ingezet op bijvoorbeeld buitenspeeldagen voor kinderen.

Met deze informatie verwacht ik u voldoende te hebben geïnformeerd en beschouw ik toezeggingen 23bb003448, 23bb003449, 23bb003450 en 23bb003451 als afgedaan.

Met vriendelijke groet,

Mr. Drs. V.P.G. Karremans
Wethouder Handhaving, Buitenruimte, Mobiliteit